

ธรรมในกะลา

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม

**ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ พระธรรมๆ พระธรรมคือสัจ
ธรรมที่ยิ่งใหญ่นัก ยิ่งใหญ่ขนาดทำให้คนไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายได้ คือ แก่โรคภัย
ไข้เจ็บได้โดยสมบูรณ์แบบ**

เราคนเกิดมาๆ เห็นใหม่ คนเกิดมา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กรรม
จำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน คนเราเกิดมามีเวรมีกรรมของแต่ละบุคคลๆ แต่เวลามีเวรมีกรรม
ของแต่ละบุคคล เห็นใหม่ เกิดมาจะมีความสุขมีความสมบูรณ์ขนาดไหน มันก็มีทุกข์ในหัวใจ
ทั้งสิ้น

ถ้ามีทุกข์ในหัวใจทั้งสิ้น ผู้คนที่ปรารถนาๆ ปรารถนาจะพ้นจากทุกข์ใจ คนที่มีอำนาจ
วาสนา บุญกุศลสูงส่งขนาดไหน เขาอยากจะทำนาเป็นๆ ไร่ ถ้าทำนาเป็นเพราะอะไร เพราะ
เวลาเขาศึกษาธรรมะในพระพุทธศาสนา วิมุตติสุขๆ คำว่า “วิมุตติสุข” นี้สุขอันแท้จริง สุข
ที่ไม่เปลี่ยนแปลง สุขที่ไม่มีสิ่งใดจะมีค่าเสมอเหมือนได้ แล้วสุขอย่างนี้สุขคงที่ตายตัว
ตลอดไป

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ๆ พระสมณโคดมของเราเป็นองค์
ที่ ๔ แล้วพระศรีอริยเมตไตรยในอนาคตดวงศัก็จะมาเกิดขึ้นอีก แล้วเกิดขึ้นอีก เห็นใหม่ เพราะ

อะไร เพราะจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันไม่มีต้นไม่มีปลาย แล้วมันไม่มีที่สิ้นสุด จิตมีมหาศาล

คำว่า “มีมหาศาล” ฉะนั้น เวลาเป็นความสงสัยของเรา เป็นความสงสัยของเราว่า “จิตนี้มันมาจากไหน แล้วคนเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีภพมีชาติอยู่หรือ” ถ้าเป็นทางวิทยาศาสตร์ ถ้าวิทยาศาสตร์เขาก็มีความสงสัยของเขา แต่ความสงสัยของเขา ความสงสัยของเขาเขาจะจบสิ้นได้ คือการประพฤติปฏิบัตินี้ไง ความสงสัยของเขาก็สงสัยตลอดไปนี่ไง

เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ ไม่สิ้นสงสัย ถ้าไม่สิ้นสงสัยมันก็มี ความสงสัยในหัวใจนั่นใช่ไหม ถ้ามีความสงสัยในหัวใจนั่น ทำไมไม่ซื่อสัตย์ละ ถ้ามีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มันจะพยายามพิสูจน์ตรวจสอบความสงสัยนั้น ถ้ามีความสงสัยนั้น ยกให้กิเลสทันทีเลยว่าไม่เอา

เหมือนศาล ศาลถ้าหลักฐานเขาไม่เพียงพอ เขายกผลประโยชน์นี้ให้กับจำเลยทั้งสิ้น เขาไม่ตัดสินนะ นี่ศาลนะ ศาลนี่คือศาลยุติธรรมเป็นทางวิชาการของโลกๆ เขา เขายังมีความเป็นธรรมว่า ถ้าไม่มีหลักฐานชัดเจน ยกความสงสัยนั้นให้กับจำเลยไป ไม่ตัดสินๆ

แต่ แต่นักปฏิบัติ นักปฏิบัติเรานะ ถ้ามีอำนาจวาสนาของเรา เราเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไม่สงสัยเลยหรือ ถ้ามันสงสัย สงสัยทำไมไม่ตรวจสอบ สงสัยทำไมไม่ค้นคว้าไม่แสวงหา เพราะมันไม่สิ้นสงสัยมันถึงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันก็ไม่ได้มรรคได้ผลขึ้นมาตามความเป็นจริงใจ

ถ้าปฏิบัติ เห็นใหม่ เวลาภาคปฏิบัตินะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ “อานนท์ เธอบอกเขาจะให้ปฏิบัติบูชาเราเกิด อย่างบูชาด้วยอามิสเลย”

แต่เวลาในทางพระพุทธศาสนา ในทางโลก ในทางโลกแม้แต่เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เป็นบุญเป็นกุศลแล้ว แล้วถ้ามีอำนาจวาสนาได้นับถือพระพุทธศาสนา ก็

นับถือพระพุทธศาสนาที่ทะเบียนบ้าน นับถือพระพุทธศาสนา ศีล ๕ ก็ท่องไม่ได้ อารามาศีลก็ไม่ได้ ไม่ได้อะไรเลย

แต่ถ้ามันเป็นชาวพุทธที่แท้จริง เห็นไหม เขาศึกษาๆ ของเขา มันมีการปลุกฝังไง มันมีการปลุกฝัง ผู้นำที่ฉลาด เห็นไหม เขาต้องมีการศึกษาตั้งแต่เด็กน้อย เด็กน้อย พระพุทธประวัติ ต้องมีการศึกษา ต้องเรียนของเขา เขาก็ท่องจำ ท่องจำของเขาได้ แล้วมันฝังไปในความรู้สึกของชาวพุทธเรา มันเป็นประโยชน์

แต่เรื่องโลกๆ เรื่องโลกๆ ผู้ที่มีอำนาจ ผู้ที่ลัทธิศาสนาอื่นเข้ามา เห็นไหม เขาก็มาเหย่ มาเหย่ มาทำความเสื่อมสภาพ นี่ประชาธิปไตย ถ้าศึกษาอยู่ศาสนาเดียวนี้ศึกษาไม่ได้ มันก็เลยเว้นวรรคกันไป เห็นไหม

นี่ผู้นำที่ฉลาด ถ้าผู้นำฉลาด ผู้นำที่เป็นธรรมๆ เห็นไหม ถ้าผู้นำที่เป็นธรรม เขาจะเรียกว่าประชาธิปไตย ความเสื่อมสภาพนั้นเป็นความรู้สึกของคน แต่ในเมื่อมันเป็นประเทศไทยที่นับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ในเมื่อประชากรของเรามีมากกว่า เราก็ปลุกฝังทรัพยากรของเรา สิ่งที่เป็นธรรมๆ ของเรา ถ้าเป็นธรรมของเรามันก็จะฝังหัวใจอันนั้นไป มันก็จะไม่ใช่ชาวพุทธโดยทะเบียนบ้าน

ชาวพุทธ ชาวพุทธมันต้องรู้จักพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ต้องรู้จักศีล ๕ ต้องรู้จักกาลเทศะ บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี มันเป็นเรื่องที่เคารพบูชาของชาวพุทธของเรา อุบาสก อุบาสิกา ก็เป็นชาวพุทธเหมือนกัน แต่เป็นชาวพุทธที่เป็นฆราวาส สิ่งที่ดีจริงพระพุทธศาสนา ให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข ถ้าสังคมร่มเย็นเป็นสุข เราก็มีความสุขไปด้วย

ถ้าหมอ พยาบาลไม่ปลอดภัย คนไข้ก็ไม่ปลอดภัย ถ้าภิกษุ ภิกษุณีไม่ปลอดภัย ฆราวาส อุบาสก อุบาสิกา ก็ไม่ปลอดภัย ถ้าไม่ปลอดภัย ทำไม่ไม่ศึกษาไม่ค้นคว้าละ ถ้าศึกษาค้นคว้าขึ้นมา มันก็ไม่ใช่ชาวพุทธทะเบียนบ้าน มันเป็นชาวพุทธที่เนื้อหาสาระ เป็นชาวพุทธที่แก่นสาร

ถ้าเป็นชาวพุทธที่แก่นสาร เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ศาสนา
เจริญอีกหนหนึ่ง นี่กึ่งกลางพระพุทธศาสนา กึ่งกลางพระพุทธศาสนา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น
ท่านประพจน์ปฏิบัติของท่าน ท่านมาค้นคว้าของท่าน เป็นสัจจะความจริงในใจของท่าน

ในทางโลก แม้แต่การเกิดการตาย เขายังไม่เชื่อเลย แล้วมรรคผลมันจะมีหรือไม่ แล้วยิ่ง
การศึกษามากขึ้นมา เห็นใหม่ “กึ่งพุทธกาลแล้ว มรรคผลนิพพานไม่มีแล้วละ”

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ “กึ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีก
หนหนึ่ง” เจริญที่ไหน เจริญในตัวอักษรใช่ไหม เจริญในทางวิชาการใช่ไหม นี่ไง ถ้าเจริญ เห็น
ใหม่ นี่ธรรมทูต ธรรมทูตเผยแพร่ธรรมๆ ใจ แล้วเอาอะไรไปเผยแพร่ล่ะ ก็เอากิเลสของตนไปเผยแพร่
ไป ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธใจ

ปริยัติคือการศึกษาล่าเรียนมา ก็หนักแก้วนกขุนทอง นกแก้วนกขุนทองขึ้นมา นี่ ถ้า
ปฏิบัติๆ ปฏิบัติอย่างไร จบ ๙ ประโยคแล้วทำสมาธิไม่เป็น ถ้าทำสมาธิเป็นนะ เขาจะซาบซึ้ง
เขาจะเห็นคุณค่า คนนะ ถ้าได้สัมผัสได้รู้จักแล้วมันจะเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าของศีล สมาธิ
ปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญา นี่เป็นทฤษฎี เป็นชื่อ แต่มันยังไม่เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ก็
เหมือนกับชาวพุทธทะเลียบบ้านๆ ก็เป็นชาวพุทธทะเลียบบ้าน แต่เนื้อหาสาระขึ้นมาไม่เชื่อ
อะไรทั้งสิ้นเลย แต่ถ้ามันยังมีศรัทธาความเชื่อ ศรัทธาความเชื่อนะ ก็ยังเชื่อพระพุทธศาสนาอยู่
บ้าง

นี่ก็เหมือนกัน ศึกษาพระพุทธศาสนามาจบแล้ว นั่นก็เป็นการศึกษาค้นคว้าโดยสมมุติ
บัญญัติ โดยสถานะของโลกียปัญญา ปัญญาของโลกนี้ไง มันก็เป็นสุตะ สุตมยปัญญา สุตมย
ปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา แล้วถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา มันก็ไม่
เป็นสัจจะไม่เป็นความจริงขึ้นมาเลย นี่ทำสมาธิไม่เป็น ทำสมาธิไม่เป็น

ถ้าทำสมาธิเป็นมันจะเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าเพราะอะไร เพราะถ้าทำสมาธิเป็น ทำสมาธิได้ มันต้องมีสติความระลึกได้ แล้วความระลึกได้ก็ระลึกจิตใจของเรา แล้วถ้าจิตของเรานี้ ยกขึ้นสู่ค่าปริกรรมพุทธโธ อานาปานสติ ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา เห็นไหม นี่ไง “เราปล่อยวาง อารมณ์ ปล่อยวางหมดแล้ว ปล่อยวางหมดแล้ว ธรรมะมันมีอยู่โดยดั้งเดิม มันก็เป็นธรรมะแล้ว”

มันเป็นตรงไหน นี่ไง ปริกรรมพุทธโธๆ จนตัวมันเองเป็นพุทธโธเสียเอง มันปล่อยวางพุทธโธ ถ้ามันปล่อยวางพุทธโธมันปล่อยวางอารมณ์ ถ้ามันปล่อยวางอารมณ์ ถ้ามันปล่อยวางแล้วมันก็เป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาทวิจิตตวิริยธรรมถูกต้องดีงามชอบธรรม ถ้าพูดมันจะรู้ทันทีเลยละว่า ภาวนาเป็นหรือภาวนาไม่เป็น ภาวนาเป็นมันพูด มันต้องถูกต้องชอบธรรมสิ

นี่ศึกษามาจบ ๙ ประโยค ศึกษามาแล้วธรรมะนี้เข้าใจได้หมด แต่พูดมานี่สมาธิ สมาธิอะไร แล้วปล่อยวาง ปล่อยวางอะไร ถ้าเป็นสมาธิใจ ขณิกสมาธิ อุปะจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ มันปล่อยวางอะไร ก็มันปล่อยวางสัญญาอารมณ์ มันปล่อยอารมณ์ของมัน จนตัวของมันเป็นตัวจิตที่เป็นอิสรภาพตัวจริง เป็นจิตตัวอิสรภาพความเป็นจริงใจ มันวางอะไร ก็วางหมดแล้วไง นี่วาง ถ้าทำสมาธิเป็นไง ถ้าทำสมาธิเป็นไง

มันก็เหมือนพิมพ์เขียว พิมพ์เขียวมันไม่ได้สร้างบ้านสร้างเรือนขึ้นมาอะไรเลย พิมพ์เขียวก็เป็นแบบ ก็แค่เป็นแบบที่จะไปก่อสร้าง มันยังไม่เป็นรูปเป็นร่างอะไรขึ้นมาทั้งสิ้น ถ้าบ้านของเรา เราไม่มีพิมพ์เขียว

พระกรรมฐานศึกษา ศึกษาเกสา โลมา นขา ทันตา ตโจจากอุปัชฌาย์ อุปัชฌาย์เลยนะ เวลาให้กรรมฐาน ๕ แล้วกรรมฐาน ๕ แล้ว**รุกขมูลเสนาสน์** มีครูบาอาจารย์ที่ดีงามคอย คุ่มครองดูแลปกป้อง ปกป้องอะไร ปกป้องหัวใจใจ นี่ไง พอบวชมาแล้วขอนิสัย ได้นิสัยขึ้นมาแล้วจะอบรมบ่มเพาะ อบรมบ่มเพาะข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเครื่องอยู่ของใจ

เครื่องอยู่ของใจ เวลาใจของเรามันคิดไปเรื่อยแปดพันเก้าขึ้นมา กั้นให้มันอยู่กับข้อวัตรปฏิบัตินี้ซะ แล้วถ้าอยู่กับข้อวัตรปฏิบัติแล้วมันอยู่มันควรได้ มันก็พอใจ อิมใจ สุขใจที่จะเดิน

จงกรรมนั่งสมาธิภาวนา ถ้านั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา นี่ข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่ แต่เครื่องอยู่คือสิ่งที่
เป็นนามธรรม เวลามันจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จะให้มันเป็นตามความเป็นจริงขึ้นมา

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา นั่นนะ สิ่งที่ว่าเกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ ที่ศึกษามาแล้วๆ
อุปัชฌายีให้กรรมฐานมาแล้ว แล้วเวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ บางสำนัก เห็นใหม่ ให้ท่องเกสา
โลมา นขา ทันตา ตใจ เกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ ถ้ามันท่อง มันท่องมันก็เป็นคำ
ปริกรรม ถ้ามันทะลุเกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ มันก็เป็นหัวใจ มันก็เป็นนามธรรม

ถ้ามันเป็นนามธรรมขึ้นมา เห็นใหม่ สิ่งที่ว่าคุ้มครองดูแลที่เวลาจะประพฤติปฏิบัติก็
ศึกษามาค้นคว้ามา ค้นคว้ามาเป็นวิธีการ แต่เวลากระทำ กระทำขึ้นมามันเป็นพิธีปฏิบัติ พิธี
ปฏิบัติ แล้วปฏิบัติพอเป็นพิธี แต่เราจะประพฤติปฏิบัติจริงๆ เพราะเราเชื่อ เราเชื่อมั่นของเรา
เราเชื่อมั่นเพราะอะไร เราเชื่อมั่นเพราะเรามีอำนาจวาสนา ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราจะเชื่อมั่น
เชื่อมั่นสักจะ เชื่อมั่นความจริง

มันมีจริงๆ ไง มันมีการเกิด เรามีพ่อแม่ แม่ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบ
พระพุทธศาสนา เกิดมาแล้วมีความสุข ความทุกข์หรือไม่ ถ้ามีความสุข ความทุกข์ สุขเวทนา
ทุกข์เวทนา สิ่งที่สุขเวทนา ทุกขเวทนา เห็นใหม่ เป็นข้อเท็จจริงของสิ่งมีชีวิต ถ้าสิ่งมีชีวิตขึ้นมา
โดยสัญชาตญาณของมันไฉน

แล้วถ้าคนที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมา นะ เขาดูแลหัวใจของเขา เขาบอกเขาไม่สุข เขาไม่
ทุกข์ เขาเฉยๆ ของเขา นั่นก็อัพยาทุกตัง กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา อพฺยากตา ธมฺมา กุ
สลา ธมฺมา เห็นใหม่ อกุสลา ธมฺมา อพฺยากตา ธมฺมา อัพฺยากตา อัพฺยากต มันทก็เป็น
กลางๆ กลางๆ กลางๆ

กลางๆ มันทก็เป็นทุกข์ทั้งสิ้น ถ้าเป็นทุกข์ เป็นทุกข์ทั้งสิ้น เป็นทุกข์ เป็นทุกข์เพราะอะไร
เป็นทุกข์เพราะมันทนของมันอยู่ไม่ได้ ทุกข์เพราะทนอยู่ไม่ได้ ไม่มีสิ่งใดที่เราทนอยู่ได้ แต่

กาลเวลามันเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา โดยสัญชาตญาณของเรา เห็นใหม่ เราก็โดยสัญชาตญาณพลิกแพลงเปลี่ยนแปลงให้พออยู่กับมันได้ พออยู่กับมันได้

นี่ไง เวลาพระในสมัยพุทธกาลเขาเจอกัน เขาทักกัน **“พอทนอยู่ได้ไหม พอทนอยู่ได้ไหม พอทนอยู่กับสัจจะความจริงได้ไหม”** เพราะเขาซื่อสัตย์กับสัจจะความจริงของเขา

ไฉนนี่มันถึงกลางพระพุทธศาสนา เวลาทางการศึกษามันเจริญงอกงาม โลกเจริญงอกงาม โลกเจริญขึ้นมา เราก็ตื่นกับโลกกันไปว่าโลกเจริญ แล้วโดยธรรมชาติของเด็กไม่กล้าบอกว่า นับถือพระพุทธศาสนานะ มันอายเขา นี่มันอายเขา มันควรจะมีใจ

มีนักวิชาการมากมายมหาศาล เวลาไปศึกษาต่างประเทศ เวลาชาวต่างประเทศเขาบอก “นี่นับถือพระพุทธศาสนาหรือ พระพุทธศาสนาสอนอย่างไร” เพราะเขาศึกษาค้นคว้าในทางวิชาการของเขา ความเจริญของเขา เขาเจริญสุดยอดแล้ว แล้วชีวิตมันตอบไม่ได้ โลกนี้มันตอบเรื่องชีวิตไม่ได้

สิ่งที่จะตอบปัญหาชีวิต ตอบเรื่องชีวิตนี้ได้ มันเรื่องของพระพุทธศาสนา เท่านั้น ในลัทธิศาสนาอื่นก็ตอบไม่ได้ว่ามันเกิดขึ้นมาอย่างไร ตั้งอยู่อย่างไร แล้วมันจะดับลงไปอย่างไร

ในพระพุทธศาสนา บุพเพนิวาสานุสติญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อดีตชาติ เห็นใหม่ จตุปปาตญาณมันไปเกิดแน่นอนถ้ายังไม่สิ้นกิเลส อาสวกษยญาณทำลายอวิชชา อวิชชา อวิชชาคือความไม่รู้จักตนเองไง ไม่รู้จักสุขกับทุกข์ นี่อดีต อนาคต

อพยากตา พยากตา ธมฺมา พยากตา ธมฺมา พยากตา ธมฺมา ก็มันก็เป็นภพเป็นชาติไง นี่**พยากตา ธมฺมา**ไง นั่นละภพ นั่นละตัวเกิดตัวตาย แล้วตายอะไร อะไรเกิด อะไรตาย ไม่รู้ นี่ไง พอศึกษาก็ศึกษานี้ ทางการศึกษา ทางวิชาการเขาเจริญ โลกเขาเจริญ เจริญเพราะการศึกษา เวลาศึกษานะ ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงในพระพุทธศาสนานะ เขาบอกว่านั้นคือวิชาชีพ

เราจะศึกษาค้นคว้าสิ่งใดก็ได้แล้วแต่ คนเรา เห็นใหม่ ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้ามีการศึกษาค้นคว้าอย่างนั้นนะ นั่นเป็นวิชาชีพของตน ถ้าวิชาชีพของตน คนมีการศึกษามาแล้ว เวลาแสวงทำอาชีพก็ยังทำอาชีพไม่ตรงกับทางการศึกษาของตนก็เยอะเยาะไป นี่ศึกษาๆ มาเพื่อเป็นความรู้เป็นพื้นฐาน แต่เวลาวิชาชีพนี้นั้นมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคนใด

ถ้าอำนาจวาสนา อำนาจวาสนาคือจังหวะและโอกาสมันสมดุผลพอดีให้คนนั้นประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จ เวลามันมีวาสนานะ ทุกอย่างพร้อมหมดเลย แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่ประสบความสำเร็จเพราะอะไร กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เพราะคนมันมีเวรมีกรรม ไม่ใช่ทุกคนสิ่งที่เขาเตรียมพร้อมไว้ให้แล้วมันจะสมบูรณ์แบบไปทั้งหมด มันอยู่ที่อำนาจวาสนา อยู่ที่เวรที่กรรมของเขา แล้วเขาได้สร้างมามากน้อยแค่ไหน

ฉะนั้น ว่าผลของวิภวัญชะไร ผลของวิภวัญชะคือจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญชะ ผลของวิภวัญชะที่มาเป็นมนุษย์อยู่นี่ สิ่งที่เป็นผลของวิภวัญชะนี้มันเป็นธรรมชาติ มันเป็นสัจจะ เป็นความจริงแน่นอน แล้วมันมีเวลามีกรรมนี้เป็นตัวขับไล่ด้วย ถ้ามีเวรมีกรรมมาขับไล่ขึ้นมา ตอนปัจจุบันนี้มันขับไล่มาให้เกิดเป็นมนุษย์อย่างเราแน่แหละ แต่เรายังมีอำนาจวาสนาได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาจับต้นชนปลาย จับประเด็นของสิ่งมีชีวิตนี้โดยเฉพาะเลย แล้วถ้าเราไม่ลึกซึ้งขนาดนั้น เห็นใหม่ ดุสิต เวลาลาวพุทธ ชาวพุทธทะเลเบียนบ้าน นั่นก็ว่าเป็นชาวพุทธทะเลเบียนบ้าน เขาใช้ชีวิตไปโดยสามัญสำนึกของเขา

มนุษย์มีศีลมีธรรมต่างกับสัตว์ สัตว์มันก็ใช้ชีวิตของมันตามธรรมชาติของมันนั่นแหละ แต่มันเป็นสัตว์เดรัจฉาน โดยธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ผลของวิภวัญชะ ผลของวิภวัญชะ ถ้าสัตว์เดรัจฉานทำคุณงามความดีได้ แต่ แต่จะให้บรรลุนิพพานนี้เป็นไปไม่ได้

ถ้าจะบรรลุธรรมมันต้องเป็นมนุษย์ มนุษย์ที่ยืนตัวตรง เห็นใหม่ กับเทวดา อินทร์ พรหม ถ้าจะบรรลุธรรม บรรลุธรรมได้ บรรลุธรรมได้เพราะอะไร บรรลุธรรมได้ เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมาเป็นพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์สร้างอานาจวาสนามากมายมหาศาลจนสมบูรณ์ ถึงมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะไป

พอเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ “เราเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” พอเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป เวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์ เสวยวิมุตติสุขๆ เป็นทรัพย์สมบัติ เป็นลิขสิทธิ์ เป็นสิทธิขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่ แต่เราได้สร้างอานาจวาสนามา เราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดกับพระพุทธศาสนา เห็นใหม่ แล้วศาสนาเจริญอีกคนหนึ่ง จะเจริญอีกคนหนึ่ง กึ่งกลางพุทธศาสนาจะเจริญอีกคนหนึ่งไป **แล้วนี่ก็กึ่งกลางพุทธศาสนา ที่ศาสนาเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา เจริญรุ่งเรืองขึ้นมาจนในการประพฤติปฏิบัติทั่วโลกยอมรับยอมรับศรัทธาในผลของการประพฤติปฏิบัติของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น**

แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านได้สัจจะได้ความจริงในใจของท่าน ท่านวางวัตรปฏิบัติขึ้นมาให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ ให้มีดวงตาเห็นธรรมๆ ให้เป็นสัจธรรม ธรรมจริงๆ ธรรมในหัวใจ ธรรมสดๆ ร้อนๆ ไม่ใช่ธรรมความจำ

ธรรมความจำๆ เวลาเราส่งเสริมพระพุทธศาสนา เราก็ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ ทางวิชาการแล้วพยายามเผยแพร่ให้เด็กน้อยมันได้การศึกษา นี่พูดถึงการศึกษา การศึกษาเพราะคนเรามันต้องมีการศึกษาอยู่แล้ว เวลาเกิดมา เห็นใหม่ เกิดมา เกิดมาโดยธรรมชาติ มันต้องมีการศึกษา โลกจะเจริญ เจริญเพราะการศึกษา ต้องมีทางการศึกษา ต้องมีวิชาการ

เพราะฉะนั้น ทางการศึกษาทางวิชาการด้วยสติด้วยปัญญา นี่มันเป็นปัญญาของโลกใบ
แต่ถ้าเป็นปัญญาของโลก แม้แต่การศึกษาในพระพุทธศาสนา ที่ศึกษากันอยู่นี้มันก็เป็นปัญญา
ของโลกเหมือนกัน

ถ้ามีการศึกษา การศึกษาจะเจริญรุ่งเรือง เห็นไหม พอบอกว่า ปริยัติถ้ามันแน่น เวลา
ปฏิบัติมันก็จะแน่น ถ้าปฏิบัติแน่น ย้ำ เห็นไหม แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม
เวลาศึกษาภาคปริยัติ ศึกษาภาคปริยัติขึ้นมา ก็เลสมันก็ศึกษาอย่างไรด้วย

หลวงตาพระมหาบัวท่านพูด เวลาได้ ป.๑ ป.๒ ป.๓ อ้อโฮ! มันยิ่งใหญ่ ก็เลสมันพุ่งขึ้น
ไปด้วยทั้งนั้น แล้วเวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ากิเลสมันพุ่งขึ้นมาแล้วมันจะเข้าสู่
สัมมาสมาธิได้อย่างไร แล้วเวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันจะเป็นธรรมไปได้ได้อย่างไร เพราะ
กิเลสมันอึ้งอ่างมันพุ่งขึ้นมาด้วย เพราะกิเลสมันก็ศึกษาไปด้วย

ฉะนั้น เวลาศึกษา โดยข้อเท็จจริง เราศึกษามา ศึกษาเพื่อปฏิบัติ ทรงจำธรรมวินัยๆ ถ้า
ภาคปริยัติแน่น ย้ำ ภาคปฏิบัติมันแน่น ย้ำ แล้วเวลาภาคปริยัติมันแน่น ย้ำ การศึกษาเจริญรุ่งเรือง
มาก แล้วภาคปฏิบัติมันแน่น ย้ำมาก ภาคปฏิบัตินี้ ถ้ามีการศึกษาแล้วปฏิบัติ เสร็จแล้วปริยัติ
ปฏิบัติ ปฏิเวธ สมบูรณ์แบบ

เราเห็น เรายอมรับหลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่เขียน มหาปิ่นน้องหลวงปู่สิงห์ นี่ไง แล้ว
เพชรน้ำหนึ่งๆ หลวงปู่แหวน หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เจี๊ยะท่านศึกษา
อะไร ก็ท่านศึกษาจากอุปัชฌาย์ไง เกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติตาม
ความเป็นจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของตน ภาคปฏิบัติไง แล้ว
เพชรน้ำหนึ่งๆ มากมายมหาศาล มากมายมหาศาลเพราะอะไร เพราะปฏิบัติตามความเป็นจริง
ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาแล้ว มันเป็นความจริงขึ้นในหัวใจดวงนั้นมันมหัศจรรย์

ความมหัศจรรย์แล้ว เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ของท่าน เวลาท่านแก้จิตๆ
ขึ้นมา แก้จิตขึ้นมาแต่ละองค์ แต่ละองค์ขึ้นมาให้มันเป็นสัจจะเป็นความจริงนะ แล้วเวลา **ธมม**

สากจุกา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ ในครอบครัวกรรมฐานเขารู้ เขารู้ รู้อะไร รู้เพราะเวลาในธรรม และวินัยนับถืออาวุโสกันแต่ ใครบวชก่อน ในวงกรรมฐานของเรา แม้แต่หลวงปู่หลุยกับหลวงปู่ขาวท่านบวชพร้อมกัน แต่เป็นนาคช้ายนาคขวา ท่านยังกราบเคารพกันด้วยอาวุโสกันแต่ แค่ วินาทีเดียว แคบวชด้วยกัน แต่นาคช้ายและนาคขวา อาวุโสกันแต่ เราเคารพบูชากันนี้ธรรม วินัยๆ ไง

ถ้าธรรมวินัย เราเคารพบูชากันด้วยธรรมวินัย เพราะเราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้า ผู้ที่เป็นพระกรรมฐาน ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงเขาจะเคารพธรรมและวินัย ถ้าเคารพ ธรรมวินัยนี้เป็นสัจจะเป็นความจริงเพื่อจิตใจที่มันลงในธรรมและลงในวินัย มันมีหลักใจใจ มันมี การประพฤติปฏิบัติไง มันไม่แข็งไม่กระด้าง ไม่มีมานะทิฎฐิที่อหังการ อหังการแล้วมันจะ ประพฤติปฏิบัติอย่างไร แล้วเวลา **ธมฺมสากจุกา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ** ในครอบครัวกรรมฐานไง

เพราะในสมัยพุทธกาลนะ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ให้กรรมฐาน องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้แก้ไข พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปด้วยฤทธิ์ไปแก้ไขได้หมดเลย แก้ไขขึ้นมาเพื่ออะไร แก้ไข ให้พ้นจากทุกข์ๆ ให้พ้นจากทุกข์ ให้สิ้นสงสัย ให้ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง

ถ้าตามเป็นจริงแล้ว เวลาพระฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วยัง สงสัยอยู่ ก็ไปถามพระสารีบุตร ไปถามพระสารีบุตรเสร็จแล้วไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าว่า “ไปถามพระสารีบุตร พระสารีบุตรว่าอย่างไร” องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้า “ถ้ามาถามเรา ก็จะถูกอย่างนี้เหมือนกัน” นี่ไง ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วมันสิ้นสงสัย แล้วมันเป็น สัจจะเป็นความจริง ถ้าเป็นสัจจะเป็น นี้เขาเรียกว่าคุณธรรม

ฉะนั้น ในวงกรรมฐานเวลา **ธมฺมสากจุกา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ** เขารู้ถึงองค์คุณธรรมใน หัวใจของแต่ละองค์ว่ามันมีจริงหรือไม่จริง ถ้ามันเป็นความจริงๆ แล้วนี่ เพราะองค์คุณธรรม นั้นมันจะไปกำจัดมารยาสาไทย ก็เลศตมหาความทะยานอยากกำจัดสิ้น พอสิ้นไปแล้วมันเป็น

ธรรม เป็นธรรมคือไม่มีมารยา มันเป็นสัจจะเป็นความจริง เขาเคารพกันตรงนั้นด้วย เคารพทั้งธรรมและวินัย เคารพทั้งคุณธรรมที่เป็นสัจจะเป็นความจริง

ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมๆ เป็นธรรมในหัวใจนั้น มันไม่มีมารยาไม่มีสาไถย แล้วไม่มีมารยา ไม่มีสาไถย เหมือนในครอบครัวของเรา เห็นใหม่ พ่อแม่ พ่อแม่ที่มีลูกมีเต้า เวลาอบรมบ่มเพาะก็อยากให้ลูกของตนเป็นคนดีทั้งสิ้น

นี่ก็เหมือนกัน แต่ถ้ามีธรรมในหัวใจมันเหมือนผู้ใหญ่ เหมือนพ่อเหมือนแม่ แล้วคนที่ไม่มีความคุณธรรมมันก็เหมือนเด็กๆ เหมือนเด็กๆ ไร้เดียงสา จับนู่นชนนี้ ทำอะไรผิดพลาดไปทั้งนั้น เพราะเด็กมันไม่รู้มันไม่เข้าใจ เพราะมันยังไม่เข้าใจในความเป็นจริงของชีวิต แต่ถ้าเป็นผู้ใหญ่ๆ มันเป็นจริงหมด

นี่ก็เหมือนกัน สาระที่เป็นธรรมๆ สัจธรรมมันเป็นอย่างนั้น ถ้าการประพฤติปฏิบัติตามเป็นความจริงนะ แล้วเวลาปฏิบัติตามความเป็นจริง สิ่งที่ว่า เป็นธรรมๆ เป็นธรรมอยู่ในหัวใจของใคร อยู่ในหัวใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เห็นใหม่ เวลาท่านประพฤติปฏิบัติท่านถึงอบรมบ่มเพาะขึ้นมาเพราะจิตใจที่จะเป็นคุณธรรมมันได้ต่อสู้กับกิเลสตัดหาความทะยานอยาก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาท่านเกิด เห็นใหม่ นี่ผู้ที่เกิดมีอริชชา คือมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากทั้งสิ้น

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ๆ บารมีเต็มขึ้นมาแล้วนี่มันก็มีอริชชาใจ ถ้าไม่มีอริชชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวัชฌญาณทำลายอริชชา ฆ่ากิเลสๆ มันมาจากไหน เพราะมันถ้ามีการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันยืนยันได้ทั้งสิ้นว่ามันมีอริชชา มีพญามารครอบงำในหัวใจ แล้วมันเป็นเจ้าวัฏจักร มันครอบงำหัวใจของสัตว์โลกทั้งหมดให้อยู่ได้อำนาจมันทั้งสิ้น แล้วคนที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมา เห็นใหม่ ก็ประพฤติปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จตามความเป็นจริงขึ้นมา

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเวลาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านได้ล้มลุกคลุกคลาน ท่านได้พยายามพิจารณาค้นคว้าทั้งภาคปริยัติ ภาคปริยัติคือท่านศึกษาค้นคว้าในตำรับตำราในพระไตรปิฎก ในภาคประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านก็ปฏิบัติของท่านตามความจริงของท่าน ท่านถึงได้เห็น ท่านถึงได้เห็นลูกหลานของमार พ่อของमार ปู่ของमार เวลาท่านประพฤติปฏิบัติท่านชำระล้างเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นมา มันเป็นสังขจะเป็ความจริง

แล้วเวลามาอบรมบ่มเพาะ มาแก้จิตๆ “แก้จิตแก้ยากนะ แก้จิตแก้ยากนะ หมู่คณะประพฤติปฏิบัติมา ผู้เฒ่าจะแก้วะ” ผู้เฒ่าก็แก้มาๆ แก้มาจนเป็นกองทัพธรรม จนเป็นสังขจะเป็ความจริงเดี๋ยวนี้ แล้วถ้าเป็นสังขจะเป็ความจริงเดี๋ยวนี้ มันเป็นที่เคารพบูชาของชาวพุทธเรา จากดั้งเดิมที่เราเห็น สังคมมันก็เรียวแหลมไปเป็นธรรมดา แล้วเวลาการประพฤติปฏิบัติมันก็ปฏิบัติไปอีลุ่ยฉุยแฉก ไม่มีบรรทัดฐาน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติมาจนเป็นบรรทัดฐานแล้ว สังคมเชื่อถือศรัทธา ใจ มีผู้ที่เข้ามาประพฤติปฏิบัติมากมาย แล้วผู้ที่เข้ามาประพฤติปฏิบัติมากมายที่ประพฤติปฏิบัติแล้วเป็นเพชรน้ำหนึ่งๆ ก็มี เวลาประพฤติปฏิบัติแล้วที่ปฏิบัติแล้วด้วยอำนาจวาสนาของเขา ถ้าปฏิบัติแล้วไม่ได้ ก็คือไม่ได้ เป็นสุภาพบุรุษ เป็นสุภาพชน

มีครูบาอาจารย์มากมายเวลาประพฤติปฏิบัติแล้ว แล้วปฏิบัติแล้วมันไม่เป็นไปตามความเป็นจริง ไม่เป็นไปตามความเป็นจริง คือมันไม่เป็นไปตามธรรม ลงทุนลงแรงขนาดไหนก็แล้วแต่ มันไม่เป็นไปตามธรรม เพราะกิเลสตัณหาความทะยานอยากมันทะลุทะลวงไปไม่ได้ ด้วยกรรมของสัตว์ๆ ใจ

ผู้ที่ทำได้ตามความเป็นจริง เห็นไหม ขิปปาภิญญา เขาทำของเขาได้ เขาประพฤติปฏิบัติของเขาได้ นั่นคืออำนาจวาสนาของเขาที่เขาได้ประพฤติปฏิบัติมา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลตามนั้น ถ้าเป็นสุภาพชนตามความเป็นจริง ถ้าปฏิบัติก็บอกว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านสอนแบบนั้น ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติแบบนั้น

ถ้ามาถามเรา เราไม่รู้ เราทำไม่ได้ มันก็เป็นไม่รู้ ทำไม่ได้ไง แต่ เวลาคนสวมรอย สวมรอย พวกสวมรอยไง ธรรมในกะลา มันมีกะลาไง ทัศนียูมานะของแต่ละบุคคล

ในวงการปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติของท่านตามความเป็นจริงของท่าน เวลาปฏิบัติไปแล้วท่านได้ชำระล้าง ท่านได้ทุบกะลา ท่านได้ทำลายกะลา ธรรมนอกกะลา เพราะมันผลของวิญญูะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ ผลของวิญญูะนะ กามภพตั้งแต่เทวดาลงมา รูปภพ พรหม รูป อรูป รูปภพ อรูปภพ สิ่งต่างๆ ที่มันพ้นไปไง นอกกะลา

นอกกะลาเพราะอะไร เพราะมันมีมรรค ๘ มีมรรค ๘ มีการกระทำ บุคคล ๔ คู่ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคา-มิมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล เห็นใหม่ มรรค ๘ ผล ๘ นิพพาน ๑ นี่ธรรมะนอกกะลา

แต่ไอ้พวกธรรมในกะลามันมีทัศนียูมันมีมานะ มันมีทัศนียู มันมีมานะของตน ถ้ามีทัศนียูมีมานะของตน ความหลงผิดใจ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความหลงนะ ถ้ามันหลงไหลได้ ปลื้มขึ้นมา ประพฤติปฏิบัติแล้วไม่มีอำนาจวาสนา แล้วไม่เป็นสุภาพชน ปฏิบัติไปแล้วไม่มี ความเข้าใจสิ่งใดก็อ้างอิงว่าเป็นธรรมๆ ความอ้างอิงว่าเป็นธรรมมันก็สงสัยในตัวมันเอง มันก็ หลอกตัวมันเอง หลอกตัวเองแล้วก็ไปหลอกผู้อื่นอีก “นี่ปล่อยวางๆ เราปล่อยวางแล้ว ปล่อยวางแล้ว แล้วมันก็เป็นธรรม เพราะธรรมะมันมีอยู่แล้ว”

ปล่อยวางอะไร?

ถ้ามันปล่อยวาง มันก็เป็นสัมมาสมาธิถ้า มันปล่อยวางตามความเป็นจริง แต่ถ้ามันปล่อยวาง ปล่อยวางไม่เป็นตามความเป็นจริง มันก็เป็นมิจฉา แล้วมันปล่อยวางอะไร แล้วหวังกะลานั้น มันกลัวคนจะมาทุบกะลามันไง “เราปล่อยวางแล้ว เราไม่ต้องดิ้นรน เราไม่ต้อง ขวนขวาย ไม่ต้องอะไร”

ธรรมะในกะลา ในทิวทัศน์ในมานะของตนแล้วยังหวังกะลาอีก กลัวเขาจะมาทุบกะลาของตัวเอง “ไม่ต้องขวนขวาย ไม่ต้องดิ้นรน ไม่ต้อง แล้วไอ้ที่เขาทำตามความเป็นจริง เขาขวนขวายเขา ดิ้นรนหรือ”

เขาขวนขวายเขาดิ้นรน เขาก็ทำเพื่อสัมมาทิฐิของเขา ถ้าใครมีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหนเขาทำความเป็นจริงของเขา มันก็จะเป็นความจริงของเขา ถ้าเขาทำแล้วมันไม่เป็นความจริงของเขา ถ้าเขาเป็นสุภาพชนเขาบอก เขาก็ประพฤติปฏิบัติแล้วแต่มันไม่ได้ตามความเป็นจริงของเขา

นี่ไง ถ้ามันเป็นความจริง ถ้าผู้ปฏิบัติจริงแบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นที่ท่านได้ประพฤติปฏิบัติมาแล้ว ท่านมีมาตรฐานของท่าน ท่านมีการกระทำของท่าน ท่านได้ทุบกะลาของท่านทิ้ง ได้ทุบทิฐิมานะความเห็นผิดต่างๆ ทุบทำลายหมดเลย จนเป็นนอกเป็นธรรมนอกกะลา นอกวิญญะ เห็นอวิญญะ เห็นอกามภพ รูปภพ อรูปภพ เพราะมันเป็นสัจจะเป็นความจริง

ความจริงเกิดจากอะไร?

ความจริงจากมรรคจากผล จากการกระทำให้เป็นองค์คุณธรรมขึ้นมาในหัวใจดวงนั้น การทำความสงบของใจเข้ามา แล้วมันมีความสุขความสงบของมัน ถ้ามีความสุขความสงบของมันเพราะอะไร เพราะจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวิญญะ แล้วจิตนี้มันสงบระงับเข้ามาถึงตัวมันเอง มันเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันจะมีความสุขมากมายนานขนาดไหน

แต่ถ้าคนทำไม่เป็นเพราะอะไร?

เพราะครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรม เป็นธรรม ท่านสังเวช สมาธิยังทำไม่เป็น ๆ สมาธิทำไม่เป็นแล้วเที่ยวแจกแจกธรรมะ มันจะเอามาจากไหน มันก็ตาบอดคลำช้างเง ตาบอดคลำช้าง ท่อนเสาเป็นช้าง กระดั่งเป็นช้าง ที่ปัตยุบเป็นช้าง มันวางแล้วหมด วางแล้วมันจะสวมรอยอย่างไรก็ได้ นี่ไง นี่ก็เป็นกะลาประเภทหนึ่ง

สิ่งที่เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันมีทิวฐิมานะ ทิวฐิของแต่ละบุคคล แล้วมานะที่มันแก้
 กล้านะ ในสังคัมประพฤติปฏิบัติ ดูจิตๆ นั่นก็เป็นกะลาประเภทหนึ่ง ใ้อที่ว่าหลับตาสีมตา นั่นก็
 เป็นกะลาประเภทหนึ่ง ใ้อที่ว่าไม่ต้องทำสมณะๆ ใ้อปัญญาไปเลย ใ้อนั่นก็เป็นกะลาประเภทหนึ่ง
 มันมีกะลาครอบงำหมดเลย ทิวฐิมานะ ทิวฐิความเห็นผิด ทิวฐิผิดใจ หลงผิด แล้วเกิดมานะ
 มานะนี่ยิ่งใหญ่ หลงผิดยังคิดว่าตัวเองมีคุณธรรม คุณธรรมอะไร มันเป็นเรื่องกากเดน

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราได้มาเกิดเป็นมนุษย์เิง เราได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด
 มาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมี
 ดวงตาเห็นธรรม

แล้วชีวิตของโลก ชีวิตมนุษย์ หลับตาสีมตาแล้วใช้ชีวิตบอกว่าสิ่งนั้นมันยิ่งใหญ่ มันมี
 คุณค่า มันกากเดน มันกากเดนเพราะการดำรงชีพมันใช้ชีวิต มันไม่ใช่สัจจะความจริงในหัวใจ
 มันไม่ใช่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม มันเป็นวิชาชีพ มันเป็นอาชีพ มันเป็นการ
 ดำรงชีพ มันเป็นการทำงานเพื่อเลี้ยงชีวิต มันไม่เกี่ยวอะไรกับโลก นี่ก็เป็นกะลาประเภทหนึ่ง

ดูจิตๆ มันก็เป็นกะลาประเภทหนึ่ง ทิวฐิมานะของตนว่าสิ่งนั้นเป็นความจริงๆ ถ้าดูแล้ว
 มันจะเป็นธรรมๆ แล้วครูบาอาจารย์ก็ให้ศถาบรรดาศักดิ์ให้ตำแหน่งหน้าที่ ใ้อคนได้รับ ได้รับ
 งงนะ มันตำแหน่งอะไร นี่ก็เป็นกะลาประเภทหนึ่ง มันเกิดทิวฐิมานะ เกิดกะลาทั้งสิ้น

ในวงกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ที่ดั่งามมากมายมหาศาล ถ้าครูบาอาจารย์ที่ดั่งาม เห็น
 ใหม่ เราก็พยายามประพฤติปฏิบัติของเราได้มากได้น้อย มันก็เป็นบุญเป็นกุศลของเรา เป็น
 อานาจาสนาของเรา แล้วถ้ามันเป็นสัจจะจะเป็นความจริง มันจะเกิดความมหัศจรรย์ในใจดวงนี้
 มาก แล้วมันเกิดความมหัศจรรย์ในใจดวงนี้มาก มันเคารพบูชาณะ

**มืออาจารย์กับมือลูกศิษย์เป็นมือเดียวกัน มือของครูบา-อาจารย์ยิ่งใหญ่หนัก เปิด
 หนทางให้คุ้มครองดูแลให้**

เวลาหลวงปู่มันนะ เวลาท่านคุมครองดูแลนะ เวลาที่ผู้ประพฤติปฏิบัตินะ มันอันตู้ไป ทั้งสิ้น มีดแปดด้านไม่รู้จะมีทางออกทางใด แล้วเวลาไปหาครูบาอาจารย์ เห็นใหม่ ท่านก็ให้มีวัตรปฏิบัติขึ้นมาเป็นเครื่องอยู่ของใจ คือต้องรักษาหัวใจของตนให้ได้ก่อน นี่ไง การรักษาหัวใจๆ

“ดูจิต ดูจิต ดูอะไร”

การรักษาผู้มีสติสัมปชัญญะ การทำความสงบของใจสำคัญมาก แล้วเวลาทำความสงบของใจเพราะอะไร เพราะถ้าทำความสงบของใจแล้วเราเห็นคุณค่าของศีล ของสมาธิ เห็นใหม่ แล้วของปัญญา ทำทานก็ต้องมีปัญญานะ คนที่เขามีสติมีปัญญาของเขา เงินทองของเขา เขาแสวงหามากน้อยขนาดไหน เขาจะทำบุญกุศลของเขา เขาทำในสิ่งที่เป็นสัจจะเป็นข้อเท็จจริงของเขา

นี่ไง คนที่รักษาศีลๆ รักษาศีลแล้วลุ่มหลงไปกับศีลของตน รักษาศีลแล้วก็คิดว่าศีลนั้นเป็นสมบัติของตน แล้วศีลมันก็เป็นศีล แต่หัวใจที่ถือศีลต่างหาก หัวใจที่ประพฤติปฏิบัติต่างหาก หัวใจนั้นมีคุณธรรมขึ้นมา ถ้ามันฝึกหัดภาวนาๆ ฝึกหัดภาวนามันต้องมีความรอบคอบมากขึ้นมากมายอีกมหาศาล

เพราะใจเป็นนามธรรม ใจเป็นนามธรรม แล้วนามธรรมมันอยู่ไหนละ จับต้องไปมันก็มีความรู้สึกทั้งสิ้น แล้วความรู้สึกในร่างกาย เราก็จับต้องไป เราก็มีความรู้สึกทั้งสิ้น แล้วเวลานั่งอยู่กำหนดลมอยู่ที่ปลายจมูก มันก็อยู่ที่ปลายจมูกทั้งสิ้น แล้วเวลาทำความสงบใจเข้ามา เห็นใหม่ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนา-สมาธิ เวลาเป็นอัปปนาสมาธิสักแต่ว่า จับไม่ได้เลย จับไม่มีเลย มันเป็นแค่สมาธินะ

ถ้าสมาธิทำไม่เป็นมันก็ธรรมะในกะลานี้ไง เอาทิวฐิเอามานะของตนว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรม แล้วธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ได้เฉลยอะไรเลยนะ ยังไม่ได้เห็นหน้าเห็นหลังอะไรทั้งสิ้นเลยละ นี่ไง ไม่มี นี่ความหลงผิด นี่ไงทิวฐิเอามานะความเห็นผิด หลงผิดในตัวเอง เลยเป็นธรรมะในกะลา ในกะลา ในทิวฐิเอามานะนะ

แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาทำความสงบของใจได้บ้าง ทำความสงบของใจได้บ้าง แต่ถ้าไม่มีวาสนาใจ ถ้าไม่มีวาสนานะ เวลาจิตมันสงบแล้วไปรู้ไปเห็น สิ่งใดทั้งสิ้น นี่ใจ ธรรมะในกะโหลก เห็นอะไรก็เป็นธรรม เป็นธรรมไปหมดละ เวลาธรรมมันผูก มันผูกในกะโหลก ในกะโหลกคือในอัตโนมิติ

แค่ทำความสงบนี้แหละ แค่ทำสมาธิ ทำสมาธิ ถ้าจิตมันสงบแล้ว เข้ามาบ้าง เข้ามาเล็กน้อยขึ้นมา ถ้าพุทธจริต พุทฺโธ ๆ มันไม่ยอมรับ พุทฺโธ ๆ มันเหมือนกำปั้นทุบดิน มันไม่มีเหตุมีผล ปัญญาชน ปัญญาชนมันต้องมีเหตุมีผล ถ้ามีเหตุมีผลขึ้นมาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิคือใช้สติเท่าทันกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตน ถ้าเท่าทันความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนด้วยเหตุด้วยผลขึ้นมา ถ้าด้วยเหตุด้วยผล คิดทำไม คิดอะไร คิดเพื่ออะไร ด้วยเหตุด้วยผล เหตุผล มันมีอำนาจเหนือกว่า มันหยุดใจ นี่ปัญญาอบรมสมาธิ

ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เราใช้สติปัญญาของเรามากขึ้นๆ เห็นใหม่ เพื่อความสงบ ระวัง เพื่อความสุขของเรา แล้วสังเกตเวลามันจะเสวย คือมันจะคิด ถ้ามันจับต้อง มันจับต้องได้ ถ้ามันจับต้องได้ จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นอาการของจิต มันเป็นมรรค

แล้วถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติหายใจเข้าพุท หายใจออกโธ เราใช้อานาปานสติกำหนดลมหายใจๆ เวลาจิตมันสงบนะ มันต่างกันกับปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิคือมันหยุดเฉยๆ เพราะมันเป็นปัญญาวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ ปัญญาเป็นตัวนำใจ

แต่เวลาถ้ามันจิตเห็นอาการของจิตแล้วมันพิจารณาของมันไป มันก็จะป็นงานชอบ เพียรชอบ ระวังชอบ เพราะมันต้องระวังชอบ ต้องมีงานชอบ งานชอบ คือ งานสมถกรรมฐาน ยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน นี่พูดถึงว่า ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริง มรรค ๘ มันจะสมบูรณ์แบบของมัน ถ้ามรรค ๘ มันสมบูรณ์แบบของมัน เห็นใหม่ นี่การปฏิบัตินอกกะลา

แต่ถ้าในกะลา ในกะลา ในกะโลกนี้มันเป็นอัตโนมัติ นี่พุทโธๆ แล้วจิตสงบแล้วไปรู้ไปเห็นอะไรขึ้นมา เห็นใหม่ นี่ไง ที่เวลาที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราได้ยินได้ฟังมามากมาย “ปฏิบัติอย่างนั้นจะสิ้นกิเลส ปฏิบัติอย่างนั้นจะสิ้นกิเลส”

ไม่มีเหตุไม่มีผลอะไรเลย เป็นอัตโนมัติ ธรรมะในกะโลก ในกะโลก ในจินตนาการของตน มันเป็นจินตนาการของตน มันเป็นกะโลก นี่มีจกสมาธิ เป็นสมาธิ เป็นสมาธิเหมือนกัน เป็นสมาธิแต่ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้ เป็นมิจก

ถ้าเป็นสัมมาสมาธิละ ครูบาอาจารย์ของเรามีวัตรปฏิบัติขึ้นมา มีศีลมีธรรมขึ้นมาเพื่อความสงบใจเข้ามา ขณิกสมาธิ พุทโธๆ มันพุทโธจนมันแน่นต่อกัน มันไม่แฉลบออกไปนอกเรื่องนอกราว

นี่ว่า “ปล่อยวางแล้ว ปล่อยวางแล้ว มันปล่อยวางแล้วมีธรรมะอยู่โดยดั้งเดิม ไม่ต้องขวนขวาย ไม่ต้องดิ้นรน ไม่บังคับ”

การประพฤติปฏิบัติเริ่มต้นต้องบังคับ เราต้องการปรารถนาดี ต้องบังคับ เด็กน้อยของเรา ลูกหลานของเรา จะเอามันไปโรงเรียน มันไม่ยอมไป ทำไมเราต้องบังคับให้มันไปละ ทำไมต้องบังคับให้มันไปเรียนหนังสือละ ถ้ามันไม่เรียนหนังสือ มันไม่มีความรู้ มันไม่มีความรู้ที่จะเลี้ยงชีวิตของมัน มันไม่มีความรู้เพื่อการดูแล แคดูแลตัวเองนะ นี่อะไรผิดถูกผิดชอบธรรมรู้ใหม่

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะทำประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะแสวงหาหัวใจของเรา เราต้องการหัวใจของเรา นี่ต้องบังคับ ถ้าไม่บังคับ บังคับแล้วมันไม่มีเหตุมีผล บังคับแล้วเป็นกำปั้นทุบดิน บังคับแล้วมันเครียด นั่นเป็นพุทโธจริง

เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ คือ ใช้ปัญญาไล่เข้าไป ถ้าปัญญาไล่เข้าไป เห็นใหม่ นี่ปัญญา มันจะคิดสิ่งใดมีสติเท่าทันกับความคิดนั้น นี่คือปัญญาอบรมสมาธิ แล้วมันก็หยุดของมัน หยุดของมัน ถ้าทำถูกต้องชอบธรรมถ้าเป็นสัมมาณะ

ถ้าเป็นมิจฉานี่พอมันคิดอะไร มันปล่อยวางอะไรนี้ มันว่ามันจะเป็นธรรมะในกะลาไ้ได้
ขึ้นได้ตอนได้เป็น อู้ฮู! ยัง! ยัง! ยัง! ไม่ได้เริ่มต้นหรอก

แต่ถ้าเป็นพุทโธๆ เวลาจิตมันสงบระงับขึ้นมา แล้วถ้ามันแฉลบ มันออกข้างนอก มันไปรู้
ไปเห็น นั่นอัตโนมิติ นั่นในกะโหลก เชื่อไม่ได้ ถ้าเชื่อไม่ได้แล้วเราก็ลองสิ ของสิ่งนี้มันคาดมัน
หมายไม่ได้ แล้วกำหนดกฎเกณฑ์ไม่ได้ทั้งสิ้น มันเป็นที่จรตนิสัย มันเป็นที่อำนาจวาสนาของจิต

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันได้สร้างเวรสร้างกรรมมาทุกดวงใจ ทุกดวงใจที่เกิด
เป็นมนุษย์นี้บุพเพนิวาสานุสติญาณ อดีตของเรา เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมามากมาย
มหาศาล เราได้สร้างเวรสร้างกรรม กรรมดีกรรมชั่วมามากน้อยขนาดไหนใครรู้ได้

ฉะนั้น เวลาจะมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาที่ สิ่งนั้นถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา ถ้ามันเป็นสิ่ง
ที่ใกล้กับชีวิตเรานี้มันจะมาก่อน นี่ถ้ามันรู้มันเห็นสิ่งใดนะ ถ้ามีสติสัมปชัญญะเราก็วาง รู้เห็นสิ่ง
ใดหมายความว่าสิ่งที่เป็นเวรเป็นกรรมนั้นเรื่องหนึ่ง สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติไปแล้ว เวรกรรม
มันจะให้ผลนี้อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าอีกเรื่องหนึ่ง มันจะไปเห็นนิमितต่างๆ เห็นเป็นคุณธรรมเห็นต่างๆ
วาง ไม่เกี่ยว ถ้ามันยึดมันถือมันสิ่งนี้ไ้ ธรรมะในกะโหลก นี้คือมิจฉาสมาธิ

ถ้ามันเป็นสัมมาละ สัมมาสมาธิๆ พุทโธๆ ถ้ามันสงบระงับเข้ามา ถ้ามันแนบแน่นต่อกัน
แล้วมันพุทโธไปเรื่อยๆ จนมันละเอียดลึกซึ้งขึ้นมา ถ้าละเอียดขึ้นมาที่มันมีความสงบแล้ว ถ้ามี
ความสงบแล้วสุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี แล้วทำต่อไปจะทำอย่างไร

นี่สงบบ่อยครั้งเข้า สงบบ่อยครั้งเข้าถึงเป็นสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิแล้ว เห็นใหม่ สมาธิเปิด
ประตูเข้าสู่ปัญญา สมาธินี้เป็นตัวเปิด เปิดเข้าไปสู่โลกุตตรธรรม นี่โลกุตตรปัญญาๆ ปัญญาที่
มันเป็นโลกุตตระ

ไ้ธรรมะในกะลานั้นนะมันมีทิวภูมิมันมีมานะ มันมีความเห็นผิด มันหลงผิด มันบอกว่า
นั่นเป็นธรรมๆ มันอยู่ในกะลานั้นนะ แล้วมันหลงกะลามาก มันกลัวคนจะมาจับกะลามัน ทิวภูมิ

มานะนี่มันกลัวคนจะมาแก้ไขทิฐิฐานะของมัน แล้วมันก็สร้างกลุ่ม สร้างแก๊ง สร้างชมรม สร้างผู้ที่ประพฤติปฏิบัติในการประพฤติปฏิบัติในกะลาร่วมกัน ในทิฐิฐานะอันเดียวกัน

เพราะภาวนาไม่เป็น ทำสมาธิไม่เป็น ๆ ทำสมาธิเป็น เรื่องธรรมะในกะลานี้มันปล่อยวางเลย มันวางเพราะอะไร เพราะว่ามันสิ้นสงสัย แต่ที่นี่มันสงสัยทั้งสิ้น ใ้อเราที่นี่ประพฤติปฏิบัติตามความชอบธรรมแล้วมันสิ้นสงสัยในสัมมาสมาธิในสิ่งที่ว่าเป็นสมาธิหรือไม่เป็นสมาธิใจ นี่เราสิ้นสงสัย

แต่ของเขาสงสัยทั้งสิ้นเพราะไม่ต้องขวนขวาย ไม่ต้องดิ้นรน มันหวงกะลามัน มันกลัวคนจะไปเคาะกะลามันไง แล้วมันก็สร้างมวลชน เพราะนี่อำนาจวาสนา มันน่าเห็นใจนะ

สิ่งที่ว่าในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนชั่ว แต่คนดีมีมากมีน้อยขนาดไหน ในการประพฤติปฏิบัติใครมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหนมันก็ด้วยอำนาจวาสนาของตน ถ้าอำนาจวาสนาของตน ถ้าเป็นสุภาพชน ถ้าปฏิบัติแล้วถ้ามันยังหลงอยู่มันยังไปไม่ได้ แต่ถ้าเป็นสุภาพชนมันก็ยอมรับสัจจะความจริง มันพยายามแก้ไขของตน พยายามสร้างฐานของตนขึ้นมา ให้มันทำความสงบระงับเข้ามาได้ ถ้ามันทำความสงบระงับเข้ามาได้นะ นี่มันเป็นสัมมาสมาธิ

สัมมาสมาธิคือการปล่อยวาง ใ้อที่ว่าปล่อยวางๆ นะ คือมันปล่อยวางสัญญาอารมณ์ทั้งสิ้น ตัวมันเองถึงจะเป็นอิสระ เป็นสัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธิขึ้นแล้ว เห็นใหม่ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิเราน้อมไปให้เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ตามความเป็นจริง นี่ถ้ามันน้อมไป ไปเห็นใจ

การเห็น ถ้าการเห็น เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เราเน้นย้ำมานานว่าสติปัฏฐาน ๔ ปลอดภัย สติปัฏฐาน ๔ ปลอดภัย คือนึกเอาคิดเอา จินตนาการเอา

แต่ถ้าสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ในสำนักปฏิบัติมากมายบอกว่า “ปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน ๔” ปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน ๔ แต่ทำสมาธิกันไม่เป็น มันจะเป็นแนวสติปัฏ

ฐาน ๔ ไปตรงไหน มันเป็นความคิดเอา เป็นวิปัสสนิกเอา แล้วมันจะเป็นแนวสติปัฏฐาน ๔ ไปตรงไหน แล้วถ้ามันเป็นไปไม่ได้ มันก็เป็นทฎฐิมานะเป็นกะลาอีกประเภทหนึ่ง

แต่ถ้ามันจิตสงบระงับเข้ามานะ ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง สมาธิเปิดประตูนะ ถ้าสมาธิเป็นมิจามันก็เป็นอัตโนมิตี เป็นธรรมะในกะโหลก เป็นอัตโนมิตีเป็นความเชื่อมั่นของตน มันก็เป็นวาสนาของคน แต่ถ้ามันเป็นในกะลามันก็เกิดทฎฐิมานะความเห็นผิดของมันไป

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ ถ้ามันสงบระงับเข้ามา สิ่งที่ว่าในพวกกะลามันปล่อยวางหมดมันวางหมด ถ้ามันวางหมดนะ ถ้ามันโน้มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เห็นใหม่ ถ้ามันจับต้องของมันได้ มันฝึกหัดใช้ปัญญาขึ้นไป ถ้าใครประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง

หลวงปู่ดูลย์ท่านพูด คิดเท่าไรก็ไม่รู้ คิดเท่าไรก็ไม่รู้ ความคิดทั้งหมดเป็นสมุทัย ผลของมันคือเป็นความทุกข์

ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ การดูจิตของท่าน การพิจารณาของท่าน ท่านดูแบบพิจารณา ท่านดูแบบใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตมันสงบ คิดเท่าไรก็ต้องหยุดคิด เพราะปัญญาอบรมสมาธิมันจะหยุด แล้วหยุดคิดนะ หยุดคิดจนจิตเห็นจิต จิตเห็นจิตเป็นมรรค ถ้าจิตมันสงบระงับเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้าจิตเห็นจิตมันเป็นมรรค สิ่งที่จะเป็นมรรคๆ ขึ้นไป พอเป็นมรรคขึ้นมาแล้ว มันจะเป็นโลกุตตรปัญญาๆ

ที่ว่าโลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา ไร้โลกียปัญญา โลกุตตร-ปัญญาถ้ายังใช้งาน ใช้สติปัญญาในการทำหน้าที่การงาน การดำรงชีพ การทำงานในหน้าที่การงานของตน มันเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งสิ้น มันไม่มีโลกุตตระตรงไหนเลย ซัดเส้นแบ่งกันเอาเอง กะลาของตัวเอง โลกียะกับโลกุตตระ

ในสังคมทุกสังคม คนดี คนชั่ว พฤติกรรมการแสดงออก แล้วมันมีขึ้นมีลงไง คือมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เดียวก็ดี เดียวก็ร้าย ถ้ามันดีหมด มันมีอยู่ข้างเดียว มันเป็นไปไม่ได้

หรรอก โลกนี้เป็นของคู่ทั้งสิ้น ถ้ามันเป็นกะลา เป็นกะลาแล้วยังหวงยังแค้น ยังคิดว่ากะลาของตนมีคุณค่า กะลาคือทิวทัศน์แล้วมานะกล้า ทิวทัศน์มานะนั้นคือกะลาประเภทหนึ่ง

กะลาประเภทหนึ่งมันเป็นความลุ่มหลง เป็นขี้ กองของขี้ ขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง มันหลงมันไหล มันหลงไหลด้วยความอ่อนแอ ด้วยวาสนาของตน มันระลึกได้คิดได้อย่างนั้น แล้วหวงแล้วแค้นกลัวคนจะมาเคาะ กลัวคนจะจับต้องกะลาของตนนะ ทิวทัศน์มานะ มานะ ๙ ร่ายกาจนัก แล้วร่ายกาจแล้วก็สร้างภาพ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นเพชรน้ำหนึ่ง ๆ ไม่เคยสอนอย่างนี้เลย เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ วางข้อวัตรปฏิบัติแล้วทำความสงบของใจเข้ามาก่อนทำสมาธิให้เป็น แล้วสมาธินั้นจะเปิดประตูเข้าไปสู่โลกุตตรปัญญา ถ้าสมาธิที่เป็นสัมมาสมาธิ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบนะ สงบระงับแล้วเป็นหนทาง เป็นจิตที่อึดเต็มแล้ว ถ้าพาออกทำงาน มันก็จะเป็นงานภาวนามยปัญญา

จิตที่หิว จิตที่โหย จิตที่ทุกข์ที่ยาก พาออกทำงาน มันก็งานในกะลาไง มันออกนอกกะลาไม่ได้หรรอก มันหิว มันโหย สิ่งใดมามันยึดมันมั่นของมัน มันจับต้องของมัน มันยึดมันถือมันในความรู้อะไรเห็นของตน แล้วคิดเปรียบเทียบ คิดระลึกเอาว่าเป็นธรรมๆ น่าไม่อายนะ ความรู้ในกะลามันแค่นั้นแหละ นอกกะลาอีกอีกเยอะเยอะ

นอกกะลานั้น ธรรมะนอกกะลานั้นมหัศจรรย์เลยละ พอจิตสงบแล้ว จิตสงบเป็นประตูเปิดไปสู่ภาวนามยปัญญา ถ้าจิตสงบแต่เป็นมิจฉา มันก็เป็นธรรมะในกะโลก เป็นอัตโนมัตติ เป็นสิ่งที่คิดเองเออเอง แล้วก็อยู่ในกะโลกของตนนั่นแหละ

แต่ถ้าเป็นนอกกะลา นอกกะลา นอกทิวทัศน์ นอกมานะ ทิวทัศน์มานะให้เป็นสัมมาทิวทัศน์ ให้เป็นมานะ เป็นสัจจะ เป็นความจริง ในความเพียรชอบ แล้วเราประพฤติปฏิบัติเพื่อบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราประพฤติปฏิบัติเพื่อสัจจะเพื่อความจริง เราไม่ประพฤติปฏิบัติเพื่อบูชาทิวทัศน์มานะของตน เราไม่สร้างกะลาขึ้นมาครอบงำเรา

เราประพฤติปฏิบัติแล้วถ้าเป็นสัมมาสมาธิแล้วจะเปิดประตู เปิดประตูสู่ภาวนามย ปัญญา จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นกายนะ โดยเจโตวิมุตติมันเห็น เป็นภาพเลเยละ พอเห็นเป็นภาพขึ้นมา เห็นใหม่ ระลึก ระลึก น้อมนำให้มันแปรสภาพให้มันเป็น ไตรลักษณ์ เวลามันแปรสภาพของมันไป กายแปรสภาพไป มันเห็นสัจจะเห็นความจริง มันเป็น ไตรลักษณ์ขึ้นมา มันแว้งว้าง มันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์แล้วมหัศจรรย์เล่า

นี่พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ เวลามันปล่อย ปล่อยก็คือปล่อย สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบ โอ้โฮ! มันมีความสุข เวลาจิตสงบระงับมีความสุขของมัน แล้วถ้ามันสงบไม่มากเกินไป มันก็สงบขณะที่นั่งสมาธิ ออกมากก็เป็นปกติ

ถ้าเข้าสู่ความสงบมากขึ้นเป็นอัปนาสมาธิ เวลามันคลายออกมาแล้ว โอ้โฮ! ตัวมันเบา มันลอยของมัน เวลาออกมาแล้ว ๓ วัน ๔ วัน ความสุขความสงบนั้น รสของสมาธิมันยัง ครอบครองหัวใจเรา ดูแลหัวใจเราเป็นหลายๆ วัน ได้สบายๆ เลย นั่นคือเวลาสุขในสมาธิ

เวลาจิตสงบแล้ว สมาธิเปิดประตูเข้าสู่การฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญา ในการเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เป็นการประพฤติปฏิบัติใน แนวทางสติปัฏฐาน ๔ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ในอริยสัจ ในสัจจะในความ จริง แล้วในสัจจะในความจริง เวลาเป็นสัจจะจะเป็นความจริงขึ้นมา มันเป็นโดยตามข้อเท็จจริง

มันไม่เป็นในกะลา ในกะลาขึ้นมาเป็นทิวฐิเป็นมานะ เป็นการคาดเป็นการหมาย เป็นการบังคับให้ธรรมะเป็นอย่างที่เราคิด เราควรจะเป็น แล้วมันก็ยึดมั่นถือมั่นความรู้ความเห็น ของมัน ว่านี่เป็นธรรมๆ แล้วมันก็สร้างภาพ คิดให้เป็นแบบนั้น มันก็เป็นปริยัติ แล้วสิ่งที่ทำมาๆ ก็จำขึ้นปากเขามาไง จำขึ้นปากเขามาพูดไง แต่นอกกะลามันไม่รู้

ถ้านอกกะลามันรู้ ในกะลาเราก็รู้ได้นะ โดยสามัญสำนึกของมนุษย์ มนุษย์เกิดมาที่เกิด มากับโลก เกิดมาจากพ่อจากแม่ มาบวชพระก็มีอุปัทมาธิเป็นสมมุติสงฆ์ ความรู้สึกนึกคิด ขึ้นมา โดยสัญชาตญาณอยู่แล้ว พระบวชใหม่ๆ นี่ทนคำสอนได้ยากใจ โน่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ ใ้ที่

เอ็งคิด เอ็งทำ ผิดหมดละ เพราะอะไร เพราะโดยความคุ้นชินกับการเป็นฆราวาส การเป็นสมณะ สมณะต้องการดำรงชีพนี้ต่างจากฆราวาสเด็ดขาด ถ้าเหมือนฆราวาสมันก็เป็นฆราวาส มันบวชแล้วมันก็ไม่เป็นพระตามความเป็นจริงสิ

ถ้าบวชแล้วเป็นพระตามความเป็นจริงขึ้นมา มันก็ต้องสมณสาธูป ทนคำสอนได้ยาก แล้วเวลาสักจะความเป็นจริงขึ้นมา เวลาจะออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันปฏิบัติขึ้นมามันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา เวลาเมื่อครูบาอาจารย์ท่านคุมครอง ท่านดูแลขึ้นมา ให้ประพฤติขึ้นมา ให้มันเป็นความจริงขึ้นมาในการประพฤติปฏิบัตินั้น

ถ้ามันไม่มีความเป็นจริงขึ้นมา เวลาศึกษามันก็อยู่ในการครอบงำของกะลาของทิวฐิติของมานะความเห็นของตน ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาเวลานั้นของทำความสงบของใจขึ้นมา มันก็มีความสุขระดับหนึ่ง เวลาจิตมันสงบแล้วนี่ จิตเป็นสัมมาสมาธิ จิตสงบแล้ว แต่วุฒิภาวะความรู้ความเห็นของเราไม่ละเอียดรอบคอบพอ มันไปรู้ไปเห็นร้อยแปด นั่นธรรมะในกะโหลกมันเป็นมิจฉา

แล้วสัมมาฯ นี้สัมมาสมาธิ คือ สมาธิ ปัญญา ไม่ใช่ศีล ฌาน ปัญญา ฌาน ฌานสมาบัติ สมาธิ ฌาน นี้อจินไตย ความว่าง ความว่างเป็นอจินไตย อจินไตยอันหนึ่ง แล้วถ้าเป็นสัมมาสมาธิละ มันมีขอบเขตของมัน มีขอบเขตเพราะมันมีสัมมาสมาธิในมรรค ๘ สัมมาสมาธิคือเป็นสมาธิสมบุรณ์แบบในตัวของมัน ไม่ใช่สมาธิจะรู้มัน เห็นมัน เห็นนี้ นั่นสมาธิมิจฉา มิจฉามันก็เป็นธรรมะในกะโหลกใจ เป็นวาสนา วาสนาของคนแต่ละบุคคล

แต่ครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าใครมีอำนาจวาสนาอย่างไร มันคึกคะนองขนาดไหน ท่านก็พยายามให้ตั้งสติให้สมบุรณ์แบบ บริกรรมชัดๆ อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโศ แล้วถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามานะ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิเปิดประตูเข้าสู่ภาวนามยปัญญา เปิดประตู ถ้าเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงนี้ไง นี้ไง ปฏิบัติตามแนวทางสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงในแนวทางขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในแนวทางของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นที่ท่านได้อบรมบ่มเพาะ ได้คุ้มครอง ได้ดูแล ได้สร้างธรรมทายาท ได้เป็นเพชรน้ำหนึ่งๆ เพชรน้ำหนึ่งจากการตรวจสอบ จากการสนทนาธรรมจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น แล้วเวลามันเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เวลามันเห็นแล้วมันพิจารณาอย่างไร ภาวนา-มยปัญญา สัมมาสมาธิเปิด ประตูเข้าสู่ภาวนามยปัญญา แล้วเวลาภาวนามยปัญญามันแยกมันแยะของมัน มัน เป็นสัจธรรมของมัน ถ้ามันแยกมันแยะเอาอะไรแยกแยะ

สัมมาสมาธิ จุดเด่นของมันคือมีกำลัง กำลังของจิต กำลังของจิตที่เห็นกายโดย ความชอบธรรม กำลังไม่พอ ภาพนั้นไม่คงที่ ภาพนั้นเคลื่อน ภาพนั้นไหว แล้วถ้ากำลังไม่พอให้ เป็นไตรลักษณ์ไม่ได้ ต้องกลับมาพุทโธ กลับมาสร้างกำลังของตน

ถ้าสร้างกำลังของตน แล้วถ้าไปเห็นกายตามความเป็นจริง แล้วรำพึงให้เป็นไปตาม ภาวนามยปัญญา เป็นไปตามไตรลักษณ์ ถ้ามันเป็นไปได้ นี่คือการกระทำ แล้วถ้า การกระทำถ้ามันเป็นมันรำพึงให้มันเป็นไตรลักษณ์ มันแปรสภาพของมันไป นี่ไง มันปล่อยวางหมด

พอปล่อยวางหมด เห็นใหม่ ตทังคปหาน ชั่วคราวๆ นี่ไง นี่ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่ มันเกิดขึ้นไง แล้วผลของมันนะ โอ้โฮ! มหัศจรรย์ มหัศจรรย์ มหัศจรรย์เพราะมันเว้งว่าง มันมีความสุขมาก แม้แต่ปล่อยวางสัญญาอารมณ์เป็นสัมมาสมาธิ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

แล้วเวลาจิตมันถอดมันถอน มันสำรวจมันกาย คายอะไร ความเห็นผิด ทิฏฐิมานะใน กะลา ธรรมะในกะลามันมีทิฏฐิของมัน ทิฏฐิคืออุดมการณ์ คือความคิด คือความโง่เขลาที่ ตัวเองว่าคิดถูก นี่มานะ มานะคือการมานะ ๙ ว่าข้านี้ยอดเยี่ยม ข้านี้คิดถูกต้อง เวลาเรา พิจารณาไปแล้ว พิจารณาไปแล้วเวลามันปล่อยวางๆ

เวลามันพิจารณาโดยภาวนามยปัญญานะ มันวางนะ มันวางของมัน มันปล่อยวางของ มัน เห็นใหม่ แล้วพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลามันสมุจเฉทปหานนะ สักกายทิฏฐิ

วิจิตรจินดา สีสัปปตปราชมาส ทัศนวิภูริความเห็นผิด ใ้กะลา กะลาที่มันครอบหัวใจนั้นนะ โดยมรรคใน
ทูปทั้งโดยมรรค มรรคมันทูปทั้งเลย ทูปกะลาแตกเลย

สักกายทัศนวิภูริ วิจิตรจินดา สีสัปปตปราชมาส วิจิตรจินดา สีสัปปตปราชมาสไม่ดูบ ไม่ดูบคำใน
ศีล นี่เง พาดกระแส ไสตะ ไสตะคือพาดกระแส สิ่งใดสิ่งหนึ่งมันเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลาย
ทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา แล้วถ้ามันดับเป็นธรรมดามันพาดกระแสแล้ว สิ่งที่เป็นศีลเป็นธรรม
นะ มันไม่มีหอรอกมารยาสาไทย ไม่มีกะล่อนปลิ้นปล้อนนะ ไม่มี ไม่มีว่าไม่ต้องทำ ไม่ต้อง ไม่ ทำ
อย่างเดียว

**ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ไม่มีกำมือในเรา แบทลอด
พร้อมให้พิสูจน์ตรวจสอบได้ทุกเวลา แล้วต้องพิสูจน์ตรวจสอบด้วย ต้องสิ้นสงสัย
ไม่ใช่สงสัยทั้งสิ้น สิ้นสงสัยโดยการประพฤติปฏิบัตินะ นี่เง ธรรมะนอกกะลานั้น แล้วถ้า
มีอำนาจวาสนา มีมาตรฐานเลยนะ มาตรฐาน ถ้าทูปกะลาแตกแล้วนะ ไม่มีหอรอกที่จะเห็นธรรม
เห็นสัจธรรมบิดพลิ้ว เห็นสัจธรรม สิ่งที่ว่า นี่เรื่องของธรรมะมันไม่มีปฏิกิริยาที่ขัดแย้งเพราะอะไร
เพราะมันเป็นธรรมนะ**

นี่เง เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาวุโสภันเต องค์คุณธรรมใน
หัวใจ แล้วถ้ามันเป็นองค์คุณธรรมในหัวใจ อย่างเช่น เรามีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีแล้วเราจะทำ
สิ่งที่ผิด อย่างเช่น สิ่งที่ไม่ควรทำแล้วไปทำ มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้เลยนะ แล้วไม่
แสดงออกด้วย

แล้วถ้าเป็นครูบาอาจารย์เพชรน้ำหนึ่งๆ ที่ว่าเวลาท่านยังแสดงอาการอย่างนั้น นั้นท่าน
ไม่มีกิเลส แต่อาการอย่างนั้นมันเป็นนิสัยส่วนตัวของท่าน มันเป็นนิสัยส่วนตัวของท่าน มันไม่มี
มารยาไม่มีสาไทย ไม่มีกิเลสนะ มันแตกต่างกัน นี่พูดถึงว่าพาดกระแสนะ

แต่ถ้าเวลาประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ถ้ามีครูบา-อาจารย์นะ ถ้าหลวงปู่เสาร์
หลวงปู่มั่นท่านก็ให้ทำความสงบของใจให้มากขึ้น แล้วงานที่ต้องขุดคุ้ยค้นคว้า จิตสงบแล้วเห็น

กิเลสๆ น้ำใสจะเห็นตัวปลา น้ำใสจะเห็นตัวปลามากมาย เราฟังพระปฏิบัติมามากมาย “น้ำใสแล้วจะเห็นตัวปลา ทำสมาธิเลย ทำสมาธิเลย เดี่ยวกิเลสมันก็วิ่งมาให้เราจับเอง” ธรรมะในกะลา ทัศนียภาพความเชื่อผิดๆ ไง

ความเชื่อผิดๆ เพราะไม่มีกำลัง ตัวเองไม่มีวาสนา คิดนอกกรอบไม่เป็น คิดแต่ว่าทุกคนจะมาต้องยกย่องสรรเสริญเยินยอเราคนเดียว กิเลสที่ไหนมันจะยกย่องมันจะสรรเสริญ กิเลสมันมีแต่ปลิ้นแต่ปล้อน กิเลสมันมีแต่หลอก ใ้ทัศนียภาพนั้นนะมันครอบงำเอ็งอยู่นั้นมันครอบงำให้เอ็งตายอยู่ในกะลานั้นแหละ นี่ประพฤติปฏิบัติมาก็อยู่ในกะลานั้นแหละ มันพ้นจากกะลาไปไม่ได้

แต่ถ้าคนมีวาสนานะ นี่ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบระงับแล้วสมาธิเปิดประตูเข้าไปสู่ภาวนามยปัญญา จิตสงบแล้วขุดคุ้ยค้นคว้าแสวงหา ไม่ต้องดิ้นรน ไม่ต้องขุดคุ้ย ไม่ต้องค้นคว้า ไม่ต้องแสวงหา มันอยู่ที่วาสนาใจ ขิปปาภิญญา จิตสงบแล้วจะเห็นกายอัตโนมิติเลยนะ มาโดยชัดเจนเลย มาสมบุรณ์แบบเลย แต่เขาต้องสร้างวาสนาของเขา

อย่างเราเนี่ยวาสนาเราต่ำต้อย จิตสงบแล้วก็สงบ แล้วยังมีวาสนานะ วาสนาคือว่าให้มันสงบตามความเป็นจริงใจ ไม่ใช่มีจฉา สงบแล้วสร้างภาพ แล้วจะไหลไปตามแต่กะลามันมีทัศนียภาพมันจะพลิกจะแพลง จะชักชวนกันไปให้เสียหาย

เวลาครอบครวัของมาร พญามารมันจะดึงให้ไปเสียหายทั้งสิ้น ยังมีวาสนาอยู่ พยายามรักษาจิตของเราให้เป็นสัมมาให้มันถูกต้องตั้งงาม สัมมาสมาธิคือความถูกต้องชอบธรรม เข้าสู่มรรค ๘ มันสมบุรณ์แบบของมันไง นี่ไง สมาธิก็คือสมาธิ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่ถ้าไม่มีสมาธิไม่มีสมาธิไม่สามารถที่จะเปิดประตูเข้าไปสู่ภาวนามยปัญญาได้

เพราะสมาธิเป็นตัวกำลัง สมาธิเป็นตัวจิต สมาธิเป็นผู้ต้องหา จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะคือจิตดวงนี้ที่มีติดบอด เพราะมีอวิชชา เพราะมันไม่เข้าใจตัวของมันเอง แล้วทัศนียภาพ

เป็นกะลาครอบมันอยู่นี้ แล้วเราก็อยู่ในทิวภูมิมานะ คนเกิดมาไม่มีความคิด ไม่มีความรู้สึกนึกคิด ไร้ใหม่ มีทุกคน

ใครที่เกิดมาแล้วมีความรู้สึกนึกคิด แล้วก็คิดว่าความรู้สึกนึกคิดของตนถูกต้องชอบ ธรรม มันก็เกิดกะลาขึ้นมา แล้วเกิดมานะเกิดทิวภูมิว่าของเราถูกต้องดีงามชอบธรรม มันก็เลย เป็นกะลาครอบอยู่อย่างนั้น แล้วหวงแล้วเห่น แล้วกลัวใครจะมาจับ ใครจะมาลูบกะลาเราด้วย นะ

แต่ถ้าเรามีวาสนา มีอำนาจวาสนามีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม เราไปทำความสงบของใจเรา เข้ามา แม้แต่ทำทานเขายังต้องใช้ปัญญา ทำสมาธิเราก็ต้องมีปัญญาของเรา ถ้ามีปัญญาของเรา รักษาปัญญาของเรา รักษาคำบริกรรม รักษาอัปนาสมาธิ อานาปานสติ รักษาภริยา รักษาการกระทำขึ้นมา จนมันสงบระงับเข้ามาได้

ถ้ามันสงบระงับเข้ามาได้ รักษาไว้ เพราะความสงบ สุข สงบสมบุรณ์แบบ มันเป็น สัมมาสมาธิ แล้วมันสงบบ่อยครั้งเข้าๆ จนมีกำลัง เห็นใหม่ พอมีกำลังนุ่มไปๆ ผู้ที่เขาอำนาจ วาสนาเขาเห็นโดยสัจจะโดยความเป็นจริง เราไม่มีอำนาจวาสนา เราพยายามนุ่มไป นุ่มไป ในสมาธินั้น ในสมาธินั้นมีความรู้สึกนึกคิดได้ นุ่มไปได้ นุ่มไปได้เพราะอะไร

เพราะสมาธิมันมีกำลังของมันแล้วพอมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตาม ความเป็นจริง พิจารณาๆ พิจารณาโดยสมาธินี้ แล้วถ้าพิจารณาโดยสมาธิเป็นภาวนามย ปัญญา นี้ผู้ที่ภาวนาเป็น เวลาเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา ไฮ! ถ้ามีสมาธิมันจะพิจารณาของมัน มันจะปล่อยวางของมัน มันจะเข้าใจของมัน มันจะดีงาม ถ้ามีสมาธิเป็นพื้นฐาน มันทำอะไร มันชอบธรรม มันถูกต้องดีงามไปหมดเลย เลยหลง ทำใหญ่เลย ไร้ปัญญามากๆ ขึ้นไป สมาธิ มันเริ่มอ่อนตัวลง ตอนนี้เป็นสัญญาแล้ว ของเคยทำ ทำโดยสัญชาตญาณ ตัวนี้มันเป็นความไม่ รอบคอบ

ถ้าความรอบคอบขึ้นมา เขาจะปล่อยวางงาน งานของการใช้ปัญญานี้เป็นงานประเภทหนึ่ง งานทำความสงบใจนี้เป็นงานประเภทหนึ่ง เวลาปัญญามันก้าวเดินไปไม่ได้ เราต้องปล่อยวางอันนี้ แล้วพยายามกลับมาใช้พุทธโอ ๆ หรือปัญญาอบรมสมาธิให้จิตมันสงบระงับเข้ามา

พอมีกำลัง กลับไปใช้ปัญญาอีก กลับไปใช้ปัญญาเพราะมันเคยใช้ มันเคยทำงาน แล้วมันทำงานเป็น มันคล่องงาน แล้วพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เวลามันขาด ขาดสมุจเฉตปหาน การใช้ปัญญานี้มันมีตักขันธ์ปหาน คือชั่วคราว ๆ ไม่มีขณะจิต ไม่มีขณะจิตคือไม่ขาด ไม่ขาดคือไม่นิโรธ ไม่ได้ดับทุกข์ใจ ขณะจิตคือนิโรธ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรค ๔ ผล ๔

ไอ้พวกกะลามันบอกไม่ต้องมีขณะ มรรค ๔ ผล ๓ ผลคือไม่นิโรธใจ เพราะไม่ต้อง ไม่ต้องมี ปฏิเสธอีกด้วย เพราะภาวนาไม่เป็นไง ไอ้พวกธรรมะในกะลานั้นนะมันขัดมันแย้ง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่มีขัดมีแย้ง จะไปในแนวทางเดียวกัน เว้นไว้แต่หยาบ กลาง ละเอียด เห็นไหม มรรค ๔ ผล ๔ ใจ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามีผล อนาคามิมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ นี่ธรรมะนอกกะลา

เวลาพิจารณาไปแล้วถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง พิจารณามันขาด เวลาขาดเป็นพระสกิทาคามี พระสกิทาคามี แล้วจะขุดคุ้ยค้นคว้าแสวงหา แสวงหาอสุภะ ๆ แสวงหาเกือบเป็นเกือบตาย ขุดคุ้ยหาไม่เจอ ติดหมดละ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านคุ้มครองดูแล แล้วท่านยกให้ ท่านพยายามให้อุบาย ถ้าจับต้องได้ พอมันจับต้องได้ มันพิจารณาของมันได้ นี่มหาสติ มหาปัญญา

ถ้ามหาสติ มหาปัญญา สติ ปัญญา มหาสติ มหาปัญญามันเป็นอย่างไร แล้วมหาสติ ปัญญามันมีมาตรฐานของมัน ถ้าธรรมะนอกกะลา ธรรมะนอกกะลา ครูบาอาจารย์ของเรา

เพชรน้ำหนึ่งๆ ท่านรู้ท่านเห็นของท่าน แล้วใ้พวกธรรมะในกะลามันพูดนะ ฟังแล้วท่านยิ้มๆ ผู้รู้เขามีอยู่ ผู้ภาวนาเป็นมีเยอะ ผู้ภาวนาไม่เป็นเยอะกว่า มันเลยเป็นธรรมะในกะลาไป

ครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นธรรมๆ นะ ท่านก็สังเวช ปลงธรรมสังเวชนะ แต่ใ้ธรรมะในกะลามันไม่รู้ตัว ถึงรู้ตัวมันหมดความสามารถ มันเป็นคนหน้าด้าน

โดยข้อเท็จจริง มนุษย์รู้จักผิดชอบชั่วดี แล้วสิ่งที่เราไม่รู้ แล้วครูบาอาจารย์ที่ท่านชี้ท่านบอก ทำไมเราไม่ชวนชวาย ไม่แสวงหา ไม่มีการกระทำ เว้นไว้แต่ธรรมะในกะลามันมีดมันบอด แล้วมันพยายามรักษากะลามันไว้ แล้ว! แล้วหลอกหลวงประชาชนเอวัง